

Z p r á v a
o zahraniční pracovní cestě
na zasedání regionální sekce INSARAG Afrika/Evropa v Ženevě
ve dnech 26. až 28. dubna 2005

1. Místo, termín, subjekty jednání

Ve dnech 26. až 28. dubna 2005 proběhlo v Ženevě ve Švýcarsku zasedání regionální sekce Afrika/Evropa Mezinárodní poradní skupiny pro vyhledávací a záchranné operace INSARAG, které se za Českou republiku účastnil:

kpt. Ing. Roman Franci, pracovník oddělení IZS MV-generálního ředitelství HZS ČR.

Časový přehled zahraniční cesty a jednání:

- Odlet z Prahy dne 26. dubna 2005 v 9.35 hodin do Ženevy s přestupem v Curychu.
- Přílet do Ženevy dne 26. dubna 2005 ve 12.45 hodin, ubytování v hotelu.
- Program zasedání byl zahájen dne 27. dubna 2005 v 9.00 hodin a ukončen dne 28. dubna 2005 v 15.00 hodin.
- Odlet z Ženevy dne 28. dubna 2005 v 17.50 hodin do Prahy s přestupem v Miláně.
- Návrat do Prahy dne 28. dubna 2005 ve 21.55 hodin.

2. Účel cesty, průběh, výsledky jednání

Zasedání regionální sekce INSARAG Afrika/Evropa pořádal v tomto roce Úřad pro koordinaci humanitárních záležitostí Organizace spojených národů (UN-OCHA) společně s vládou Švýcarska.

Účelem tohoto jednání bylo:

- výměna informací a zhodnocení výsledků předchozích zasedání a stávajících projektů a aktivit v rámci sítě INSARAG,
- diskuse o rozhodovacích procesech při zapojování do mezinárodních záchranných operací formou workshopu ve skupinách,
- diskuse o strategii výstavby kapacit v rámci regionální sekce,
- návštěva regionálního německo-rakousko-švýcarského cvičení (DACH exercise) zaměřeného na vyhledávání a záchranu osob ze zřícených budov,
- vytvoření pracovního plánu regionální sekce INSARAG na období 2005/2006.

Průběh a výsledky jednání:

Konference byla oficiálně zahájena dne 27. dubna 2005 v 9.00 hodin úvodními projevy pana *Gerharda Putman-Cramera*, zástupce ředitele Úřadu pro koordinaci humanitárních záležitostí Organizace spojených národů (UN-OCHA) a pana *Kjella Larssona*, ředitele odboru zahraniční spolupráce Švédské agentury záchranných služeb a zároveň předsedy regionální sekce INSARAG Afrika/Evropa.

Ze zasedání regionální sekce INSARAG vyplynuly následující body:

- Mezinárodní cvičení v Arménii:
 - mezinárodní cvičení v Arménii s námětem likvidace následků zemětřesení je naplánováno v termínu 11. až 15. června 2005,

- organizátory jsou společně arménská vláda a UN-OCHA,
 - účelem cvičení není prakticky provádět záchranné práce (může být se stejným účinkem praktikováno na národní úrovni), ale otestovat procesy v rámci celkové koordinace,
 - počet účastníků z jednoho státu je omezen na max. 4,
 - ČR se cvičení aktivně neúčastní.
- Klasifikace mezinárodních USAR jednotek:
 - zástupci regionální sekce Amerika prezentovali návrh dokumentu pro klasifikaci lehkých/středních/těžkých (Light/Medium/Heavy) USAR jednotek,
 - regionální sekce Afrika/Evropa přijala návrh dokumentu jako prozatímní dokument,
 - bylo usneseno, že přijatý checklist poslouží pro samostatnou klasifikaci jednotek v rámci regionální sekce. Členské státy INSARAG byly požádány, aby provedli samostatnou klasifikaci svých USAR jednotek do 31. března 2006 a výsledky zaslali sekretariátu INSARAG v Ženevě,
 - diskuse k prozatímnímu dokumentu budou pokračovat v rámci informačního a diskusního fóra VirtualOSOCC,
 - podle dostupných informací se o současnou práci v oblasti aktualizace a usměrnění klasifikace USAR jednotek velice zajímá i Evropská komise a podporuje tvorbu konceptu klasifikace.
 - Akreditační proces USAR jednotek:
 - záměr, jak akreditační proces USAR jednotek realizovat, dosud nikdo nepředložil,
 - není shoda, zda by měla akreditace vůbec probíhat a jak ji v tom případě provádět.
 - Revize metodiky INSARAG (INSARAG Guidelines):
 - proběhla diskuse k poslednímu návrhu revidované metodiky INSARAG,
 - současný návrh byl přijat jako prozatímní dokument a všichni účastníci souhlasili se zahájením implementace metodiky ve svých zemích,
 - prozatímní metodika INSARAG bude publikována v současné formě na internetových stránkách INSARAG,
 - prezentace o metodice INSARAG bude zahrnuta do programu jednání managementů USAR jednotek v listopadu 2005 v Estonsku,
 - třetí částí metodiky INSARAG má být příručka pro operace USAR jednotky, která bude obsahovat praktické informace využitelné jednotkami při nasazení.
 - Světový systém vyrozumívání o katastrofách (Global Disaster Alert System – GDAS):
 - členským státům INSARAG bylo doporučeno přihlásit se do vznikajícího světového systému vyrozumívání o katastrofách (GDAS),
 - prototyp tohoto informačního systému je spuštěn na internetových stránkách <http://zope-dmaweb1.jrc.it/>,
 - hlavním cílem GDAS je poskytnout mezinárodnímu společenství působícímu v oblasti zvládání katastrof platformu pro interaktivní výměnu varování před katastrofami a informací týkajících se mezinárodní odezvy na katastrofy ve strukturované podobě. Prostřednictvím tohoto informačního systému lze získat informace z řady zdrojů (včetně výstrah před katastrofami v téměř reálném čase, map, satelitních snímků atd.),

- setkání uživatelů GDAS a workshop ke stanovení procedur pro informační výměnu mezi uživateli by se mělo konat v říjnu 2005 v Ženevě.
- Metodika pro záchranné psy:
 - regionální sekce diskutovala problematiku vytvoření obecně odsouhlasených metodických pokynů pro záchranné psy jako přílohy metodiky INSARAG a vzala na vědomí, že existují rozdílné pohledy na věc, a ponechala tuto záležitost pro jednání řídicího výboru ke stanovení dalšího směru vývoje.
- Strategie výstavby kapacit:
 - na zasedání byla diskutována strategie výstavby kapacit USAR jednotek v rámci regionu Afrika/Evropa a bylo dohodnuto, že kromě technického vybavení je prioritní záležitostí zajistit náležitý výcvik,
 - je potřeba využít databázi o výcvikových potřebách, zdrojích a příležitostech, která je k dispozici na internetových stránkách INSARAG,
 - je potřeba vytvořit schématický přehled o zemích, které potřebují asistenci a které by asistenci v oblasti výcviku mohli poskytnout,
 - dále je třeba vytvořit program výcviku instruktorů a identifikovat instituce v členských zemích INSARAG, které provádějí výcvik v souladu se standardizovanými učitelskými plány,
 - připravenost poskytnout asistenci při výcviku deklarovali již během zasedání Německo, Švédsko a Švýcarsko.
- Databáze výstavby kapacit na základě bilaterálních dohod:
 - Německo sestaví instrukce k využívání výcvikové databáze a databáze výstavby kapacit na základě bilaterálních dohod, které byly zprovozněny na stránkách INSARAG,
 - sekretariát INSARAG tyto instrukce rozšíří v rámci systému INSARAG.
- Sdílení informací prostřednictvím VirtualOSOCC:
 - v případě nasazení USAR jednotek do mezinárodních záchranných operací je nezbytné sdílet neprodleně aktuální informace o nasazení jednotky na VirtualOSOCC včetně informací o složení jednotky, kontaktních informací a údajů o příletu/příjezdu,
 - v případě většího zemětřesení je třeba, aby státy, které mají znalosti o postiženém území, zejména o skladbě a struktuře staveb, poskytli tyto informace okamžitě prostřednictvím VirtualOSOCC.
- Spolupráce mezi INSARAG a regionálními systémy (EU, NATO, ASEAN):
 - členské státy INSARAG by se měly pokud možno vyvarovat organizování cvičení s námětem záchranných a likvidačních prací po zemětřesení bez konzultace se sekretariátem INSARAG,
 - sekretariát INSARAG sestavil koncept provedení mezinárodního cvičení s námětem likvidace následků zemětřesení,
 - předseda INSARAG napíše oficiální dopis EU, NATO a dalším zainteresovaným organizacím o potřebě lepší koordinace odezvy na katastrofy a regionálních cvičení a zajištění používání metodiky INSARAG. Zorganizována by měla být návštěva předsedy INSARAG do Bruselu k prodiskutování této problematiky s vedením zainteresovaných organizací.

- Pravidla volby předsedy a místopředsedy regionální sekce Afrika/Evropa:
 - na návrh dosavadního předsedy pana Kjella Larssona, který se vzdal předsednictví na další období, byly schváleny následující zásady volby předsedy a místopředsedy od roku 2006:
 - a) každoročně bude volen místopředseda regionální sekce,
 - b) v následujícím roce se místopředseda stane automaticky předsedou a bude zvolen nový místopředseda,
 - c) buď předseda, anebo místopředseda by měl být z Afriky,
 - d) předseda bude odpovědný za organizaci zasedání regionální sekce ve své zemi,
 - předsedou regionální sekce Afrika/Evropa pro období 2005-2006 byl zvolen pan Manfred Matthies z německé THW.

Lze konstatovat, že účel zasedání a účasti české delegace na něm byl splněn.

3. Úkoly, které z jednání vyplynuly a návrh na jejich zabezpečení

Hlavní úkoly, které vyplynuly z jednání pro českou stranu:

- Provést ve spolupráci s HZS hl.m. Prahy klasifikaci USAR jednotky, nahlášené do databáze USAR kapacit UN-OCHA.
- V případě nasazení USAR jednotky do mezinárodních záchranných operací poskytovat aktuální informace o nasazení jednotky na VirtualOSOCC včetně informací o složení jednotky, kontaktních informací a údajů o přiletu/příjezdu.
- V případě organizování cvičení s námětem záchranných a likvidačních prací po zemětřesení konzultovat záležitost se sekretariátem INSARAG.
- Provést analýzu a zvážit možnost zapojení českých expertů do systému UNDAC (úkol z loňského roku, dosud nerealizován). Zapojení do systému UNDAC by bylo spojeno s určitými finančními náklady, proto by rozhodnutí muselo učinit vedení resortu.
- Zapojit velitele USAR jednotky a předurčené styčné důstojníky HZS ČR do relevantních výcvikových programů v zahraničí k získání nezbytných znalostí a zkušeností v oblasti řešení mezinárodních záchranných operací.
- Nadále se zúčastňovat setkání pořádaných organizací INSARAG a provádět implementaci nových poznatků z tohoto pole do národních předpisů a metodik. Dle obdržených informací další jednání a akce proběhnou:
 - jednání managementů USAR jednotek 23. - 26. 11. 2005 v Talinu v Estonsku,
 - zasedání regionální sekce INSARAG v roce 2005 v Německu,
 - OSOCC kurz 18. - 20. 10. 2005 v Dánsku,
 - setkání uživatelů GDAS a workshop ke stanovení procedur pro informační výměnu mezi uživateli v říjnu 2005 v Ženevě.
- Sledovat proces revize INSARAG Guidelines a po ukončení revize tyto nechat přeložit k zajištění toho, aby česká USAR jednotka byla připravována na operace v mezinárodním prostředí ve shodě s mezinárodně dohodnutými zásadami.

4. Nedostatky a problémy, které se v průběhu akce vyskytly

V průběhu zahraniční pracovní cesty se nevyskytly žádné problémy.

5. Získané písemné materiály, údaje, náměty

Během zasedání byl účastníkům předán návrh dokumentu pro samostatné provedení klasifikace USAR jednotky a pro případné připomínky. Dále byl distribuován koncept provedení mezinárodního cvičení s námětem likvidace následků zemětřesení.

Zkušenosti ze pracovní cesty budou využity zejména pro práci při přípravě české USAR jednotky na zapojování do mezinárodních záchranných operací, při vlastním zapojování a také při případném přijímání záchranné pomoci ze zahraničí na území České republiky.

6. Návrhy na další postup v jednání se zahraničními partnery

Doporučuji, aby MV-generální ředitelství HZS ČR zůstalo v aktivním kontaktu s UN-OCHA a sekretariátem INSARAG za účelem dalšího zkvalitnění podmínek při zapojování do mezinárodních záchranných operací a při přípravě na tyto situace a podílelo se na jeho aktivitách.

Doporučuji aktivněji přistoupit k využívání existujících informačních systémů při sdílení aktuálních informací o mimořádných událostech a o likvidaci jejich následků a pro lepší koordinaci mezinárodní pomoci při zapojování do mezinárodních záchranných operací, zejména světového systému vyrozumívání o katastrofách (GDAS) a informačního a diskusního fóra VirtualOSOCC.

V Praze dne 1. června 2005

Zpracoval: kpt. Ing. Roman Franci